

vyzváni, by jej ukončili, nejsou vzata z obsahu rozsudku a nelze k nim proto přihlížeti. Prvý soud naopak zjistil formálně bezvadně, že pobožnost dětí byla zahájena obvyklým způsobem tím, že bylo dáno znamení zvonkem a korouhví, když byl před tím katecheta vyčkal, až obžalovaní se svými společníky dozpívají započatou sloku, a že obžalovaní, ačkoliv jim bylo známo, že po daném znamení zvonkem měli zpěv ukončiti a ačkoliv byli na to ještě zvláště katechetou upozorněni, pokračovali demonstrativně ve zpěvu dále, v úmyslu, by českou pobožnost znemožnili a umlčeli, čímž vyvolali veřejné pohoršení zvláště u starších zbožných osob v kostele přítomných, kteří sami svým zakročením přiměli zpěváky k ukončení zpěvu a národnostní demonstrace.

Čís. 2274.

Po nezávadně proneseném výroku porotců nelze kromě vyjimečných případů §§ů 327 odstavec čtvrtý a 331 tr. ř. dávatí porotcům nové otázky (§§y 316, 344 čís. 6 tr. ř.).

Doplnění otázek má místo jen v případech §§ů 316, 331 tr. ř.

Eventuelní otázku jest dáti současně s otázkou hlavní. Nepoložení eventuelní otázky nemůže býti podkladem opravovacího řízení ve smyslu §u 331 tr. ř.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1926, Zm II 555/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku porotního soudu v Jihlavě ze dne 20. října 1925, jímž byla obžalovaná podle §u 334 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro zločin vraždy dítěte podle §§ů 134, 139 tr. zák.

D ů v o d y:

Porotcům byla dána pouze jedna hlavní otázka, znějící na I. případ §u 139 tr. zák. (positivní vražda dítěte) a odpovídající zcela obžalobě, omezené rovněž jen na tento případ. Žádná ze stran nepodala návrhu na změnu nebo doplnění otázek. Teprve po té, když byl vrchní porotce přečetl výrok porotců, zodpověděvších hlavní otázku všemi hlasy (12) záporně, navrhl veřejný obžalobce, by porotcům byla dána otázka eventuální na II. případ §u 139 tr. zák. (negativní vraždu dítěte). Porotní sbor soudní zamítl návrh ten jako opožděný a v tomto období již nepřipustný. Zamítavé usnesení odůvodnil v podstatě tím, že, když byly již otázky porotcům odevzdány, by je vzali v poradě, jest naprosto nepřipustno měniti nebo doplňovati je, leč v případech v zákoně výčetmo uvedených, totiž jen v případě §u 327 tr. ř., když porotci sami projeví přání, by otázky, jim dané, byly změněny nebo doplněny, a v případě §u 331 tr. ř., když výrok porotců jest nejasný, neúplný a sám s sebou v rozporu. Připuštění dalších (eventuálních) otázek po té, když porotci již vynesli výrok nezávadný, přičilo by se celému duchu předpisů trestního řádu o řízení porotním, neboť strany mají podle §u 316

tr. ř. hned po přečtení a předložení daných otázek, tedy v době, když veškerý skutkový materiál mají po ruce, možnost navrhnouti změnu otázek a připojení jiných; musí také vždy počítati s tím, že otázka hlavní může býti zodpověděna záporně, a byl by takový postup na úkor jednotnosti a stručnosti řízení. Nehledíc k tomu, nevyskytly se v době dodatečného návrhu nové okolnosti, které by eventuální otázku mohly odůvodňovati, a již z povahy otázky eventuální plyne, že má býti dána současně s otázkou hlavní, ježto by přestala býti otázkou eventuální, kdyby se mohla dáti teprve po odpovědi k otázce hlavní. Proti vynešenému na to sprošňujícímu rozsudku dovolává se zmateční stížnost veřejného obžalobce důvodů zmatečnosti čís. 5 a 6 §u 344 tr. ř. Prvý důvod, proti jehož formelnímu uplatňování není s hlediska posledního odstavce §u 344 tr. ř. závady, spatřuje stížnost v tom, že byl zamítnut návrh veřejného obžalobce na onu otázku eventuální podle §u 139 tr. zák. II. případ, druhý pak v porušení předpisu §u 320 tr. ř., jenž ukládal porotnímu soudu, by dal porotcům všechny otázky, k nimž skutečnosti při porotním přeličení na jevo vyšlé poukazovaly, a to nejen otázku podle §u 139 tr. zák. II. případ, nýbrž i druhou eventuální otázku na přestupek zatajení porodu podle §u 339 a 340 tr. zák. Na odůvodněnou toho uvádí stížnost, že v trestním řádě není výslovného ustanovení, že by strany po té, když porotci svůj výrok učinili, nesměly navrhnouti změnu nebo doplnění otázek, že naopak §§y 327 a 331 tr. ř. výslovně o možnosti změny nebo doplnění otázek mluví; právě z výjimky §u 331 tr. ř. prý vyplývá, že zodpověděním otázek porotci nepozbyl obžalobce ještě svého práva stíhacího a může konsumpce jeho nastati teprve prohlášením rozsudku; jsou prý ostatně splněny předpoklady §u 331 tr. ř., poněvadž výrokem porotců nesluší rozuměti jen odpovědi porotců samy o sobě, nýbrž jak otázky, tak i odpovědi na ně, takže obojí tvoří jeden celek.

Leč vývody zmateční stížnosti nejsou s to, by otřásly správností právního stanoviska porotního soudu. Pravda je, že trestní řád nestanoví výslovně dobu, do které jsou přípustny návrhy na změnu nebo doplnění otázek, daných soudem porotním. Nicméně lze z podstaty řízení porotního, jak se jeví z pozitivních předpisů tr. ř., s bezpečností tolik dovoditi, že údobí, ve kterém veřejný obžalobce návrh na doplnění otázek učinil, sluší považovati za opožděné. Sestavování otázek tvoří samostatné období procesní (§§y 316 a 323 tr. ř.), jež nastupuje po skončení řízení průvodního, tedy v době, kdy veškerý procesní materiál byl již předveden a kdy zbývá pouze podrobiti jej zkoumání a rozhodnutí. Hlavní úkol při sestavování otázek připadá arci porotnímu soudu. V prvé řadě ukládá mu § 318 tr. ř., by dal otázku, odpovídající obžalobě. Ustanovení §§ů 319 a 320 tr. ř. příkazují mu pak, by z povinnosti úřední dal otázky, které byly výsledky průvodního řízení nadhozeny. Již při sestavování otázek má tudíž porotní soud sám od sebe uvažovati, zda průvodní výsledky nezavdávají podnět k dalším otázkám, než k jakým zavazuje obžaloba, by tak porotci měli ihned možnost a příležitost zkoumati případ se všech hledisek na jevo vyšlými skutečnostmi napovězených. Zákon přiznává dále stranám v §u 316 tr. ř. právo, by

při sestavování otázek spolupůsobily návrhy na změnu jich nebo na připojení otázek jiných, takže i ony mají možnost, by zjednaly průchod svým názorům a hlediskům, podle kterých chtějí, by v obžalobu daný čin byl posuzován. Již v tomto údobí je proto na stranách, by hájily zájmy jim svěřené plným využitkováním oprávnění jim propůjčeného; to platí zejména o veřejném obžalobci, kdyžť nejen na soud, nýbrž i na něho je řízen příkaz §u 3 tr. zák., by se stejnou péčí věnoval pozornost okolnostem k usvědčení obžalovaného i k jeho obraně příhodným. I porotci smějí (§ 327, odstavec čtvrtý tr. ř.), nezdají-li se jim otázky vyčerpávajícími, žádati jejich pozměnění nebo doplnění. Všechna tato zákonná opatření mohou míti význam a smysl jen, když se vychází z předpokladu, že nezávadně pronesený výrok porotců znamená již ukončení možnosti dávatí nové otázky. Z toho je vidno, že zákon klade váhu jednak na soustředěnost otázek, jednak na jednotnost výroku porotců, poněvadž jinak by byl dal svému odchýlnému stanovisku nepochybný výraz ve svém znění. Z onoho pravidla činí zákon jedinou výjimku v §u 331 tr. ř., je-li výrok porotců nejasným, neúplným nebo sobě odporujícím, kdy má porotní soud zavéstí řízení opravné. »V takovém případě,« praví zákon, »může sborový soud, vyslechna strany, usnésti se na změnách a doplňcích otázek, jež se ukázaly žádoucími«. Z toho jde, že jen v takovém a v žádném jiném případě je přípustna změna nebo doplnění otázek. Citované ustanovení vykazuje povahu naprosté výjimky, nepřipouštějící obdobného a širšího použití, a nelze tudíž z něho dovozovati zásadně přípustnou možnost změny a doplnění otázek k iniciativnímu návrhu stran i tehdy, když porotcové byli učinili výrok nezávadný. Totéž platí v podstatě i o §u 327 odstavec čtvrtý tr. ř. Přiznávat' zákon právo tam stanovené jen porotcům samým a nelze tudíž právo to, vyhražené pouze jim, proti jasnému znění zákona rozšiřovati i na strany.

Zmateční stížnost pokouší se arci odůvodniti přípuštění dodatečně navržených eventuálních otázek poukazem na to, že prý výrok porotců byl neúplným, takže bylo nutno zavéstí opravovací řízení ve smyslu §u 331 tr. ř. Neboť, mluví-li zákon o »výroku« porotců, má prý na mysli jak otázky porotcům, tak i odpovědi na ně. I tu musí stížnost zůstatí bez úspěchu. Ovšem mohou vady výroku způsobeny býti i vadností otázek samých, což s hlediska §u 331 tr. ř. nečiní rozdíl a tak může se státí výrok porotců i neúplným pro neúplnost otázek. Než v případě §u 331 tr. ř. jde veskrz o vady rázu formálního, činící výrok porotců jako celek nezpůsobilým podkladem pro vynesení formálně správného rozsudku. Již z toho a z povahy otázky eventuální plyne, že její nepoložení vůbec nemůže býti jich podkladem. To může býti za ostatních podmínek jen předmětem zmatku podle §u 344 čís. 6 tr. ř. V souzeném případě odpověděli porotci na danou jim otázku tak úplně, jak jen mohli. Tvrzená neúplnost spočívá podle názoru státního zastupitelství jen v neodpovědění na eventuální otázky, jež porotcům vůbec nebyly položeny. Byly-li výsledky průvodního řízení napovězeny eventuální otázky, měl je soud dátí (§ 320 tr. ř.) a, neučinil-li tak, měl k tomu veřejný obžalobce, použiv práva jemu podle §u 316 tr. ř. příslušejícího, dátí popud

ihned a nikoliv teprve až po záporné odpovědi porotců na danou jim jedinou otázku, pokud se týče až teprve ve zmateční stížnosti. Připustiti lze, že otázky a odpovědi na ně tvoří jeden celek, ale nutno dodati, že tato jednotnost platí jen ohledně otázek skutečně daných a nikoli také ohledně otázek vůbec nepoložených. Bylo již zdůrazněno, že ustanovení §u 331 tr. ř. je výjimečné; i vady v něm uvedené jsou vypočteny výlučně, takže k jiným vadám nelze přihlížeti. Výrazem »výrok« možno již jazykově rozuměti pouze odpověď porotců na danou jim otázku. Výrok, prostý dotčených vad, musí proto soud i strany přijmouti a je na soudu, by na základě výroku toho vynesl rozsudek.

Porotní soud uvedl výstižně, že i z povahy otázky eventuelní vychází, že má býti dána současně s otázkou hlavní, ježto by přestala býti otázkou eventuelní, kdyby teprve po odpovědi k otázce hlavní mohla se položit. Neboť otázky eventuelní jsou svou povahou doplněním otázek vůbec a má doplnění to podle výslovného znění zákona místo jen ve dvou případech: a) v případě §u 316 tr. ř. před vynesením výroku porotců k návrhu stran; b) po jeho pronesení jen v případě §u 331 tr. ř., když odpověď byla stížena vadami tam uvedenými. Jiného doplnění otázek zákon nezná. V souhlase s nalézacím soudem dlužno poukázati též na ustanovení §u 330 tr. ř. na konci, že »nová porada jest jen tehdy možna, jde-li o odstranění chybného údaje, jenž se dostal do výroku pouhým nedorozuměním« a na § 334 tr. ř., podle něhož »zni-li výrok porotců »nevinnen«, vynesé porotní soud ihned rozsudek«; i tato ustanovení nasvědčují správnosti zastávaného tu názoru. Z toho plyne, že v souzeném případě nezávadným výrokem porotců nastala úplná konsumpce obžaloby a nelze se k ní proto vraceti pod záminkou, že žalobní děj musí býti znova zkoumán, zda by se nedal podřaditi pod jiný předpis hmotného práva trestního. Na konec by bylo jen ještě dodati, že při stanovisku zmateční stížnosti byla by porušena zásada soustředěnosti a jednotnosti trestního řízení a že vedle průtahů tím přivoděných, — neboť co by se dovolilo straně jedné, nesmělo by se odepřiti straně druhé — vnesen by byl do porotního řízení moment, umožňující vykonávání nikoliv nezávadného vlivu na porotce. Bývalý zrušovací soud ve Vídni zaujal sice ve svých rozhodnutích sb. č. 1939 a Kr V 905/9 (v Löfflerově sbírce Oesterr. Rechtssprechung pod č. 28) stanovisko zmateční stížnosti, leč hořejší úvahy nutkají stanovisko to opustiti, zvláště když ho z převážné části ani theorie nesdílí. Zrušovací soud přihlížel tu zejména poznámkám prof. Löfflera k poslednějšmu rozhodnutí, ku článku prof. Zuckra v Právniku z roku 1896, strana 646, k Storchovu: Řízení trestnímu, díl II. z r. 1897, strana 371 poznámka 13 a str. 425 poznámka 5., a Lohsingovu Oesterr. Strafprozessrecht, str. 499 vyd. I., str. 501 vyd. II. Porotní soud zamítl proto právem návrh veřejným obžalobcem při hlavním přelíčení učiněný (čís. 5 §u 344 tr. ř.) a neporušil svým usnesením ani předpis §u 320 tr. ř., jehož dbáti dlužno pod zmatečností (§ 344 čís. 6 tr. ř.). Pokud tento důvod zmatečnosti spočívati má snad již v původním nepoložení eventuálních otázek, brání uplatňování jeho ustanovení posledního odstavce §u 344 tr. ř., poněvadž ne-

nastaly podmínky, za kterých směl by se ho veřejný obžalobce dovolávat. Bezdůvodnou zmateční stížnost náleželo proto zavrhnouti.

Čís. 2275.

Nejde-li o pokračování v trestném jednání, jehož celek směřuje k jedinému protiprávnímu nedílnému výsledku, nýbrž o opakování trestného jednání, jehož cílem jsou v různých jeho obdobích různé protiprávní výsledky, lze rozložit stíhaný skutek v jednotlivé činy, z nichž se podle obžaloby skládá a konkretisovati je v hlavní otázce pojetím do ní podrobností, vylíčených v důvodech obžaloby (§§y 318, 344 čís. 6 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 30. ledna 1926, Zm II 430/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského jako porotního soudu v Novém Jičíně ze dne 9. června 1925, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podvodu podle §§ů 197, 200, 201 a) a 203 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Stížnosti nelze přiznati úspěchu, pokud vytýká rozsudku své stolice zmatečnost podle čís. 6 Šu 344 tr. ř. z důvodu, že byl porušen předpis Šu 318 tr. ř. tím, že ohledně zločinu podvodu nebyla porotcům dána jediná hlavní otázka, přimykající se ke znění čís. 3 záhlaví obžalovacího spisu, přesněji po jedné takové otázce za každého z obou obžalovaných. Již záhlaví obžaloby opodstatňovalo zákonnou známku listivého předstírání a jednání skutkovými údaji, »obzvláště paděláním soukromých listin, totiž skladních knih firem G. a M., odstraněním a uschováním neshořelého zboží před příchodem pojišťovací komise, nepravdivými údaji o zboží a zásobách provozovacího materiálu, požárem zničených, popálením bezcenných odpadků vlny, jež byly pak označeny za shořelé zboží, úmyslným poškozením zboží požárem nepoškozeného, nakouřením a chemickým jeho znečištěním a dodatečným tvrzením, že poškození bylo způsobeno požárem«; záhlaví obžaloby uvedlo dále, že pojišťovací společnosti, tam jmenované, utrpěly omylem, vyvolaným tímto listivým předstíráním a jednáním, skutečně škodu ve výši asi 350.000 Kč. Tato povšechná skutková tvrzení byla podrobněji rozvedena v důvodech obžalovacího spisu, v nichž jest rozlišováno mezi jednotlivými skupinami (druhy) pojištěných svršků (tovarů a surovin) a ohledně toho kterého druhu (té které skupiny) svršků přesně uvedeno, o jakém množství jich bylo předstíráno, že je požár zničil anebo poškodil; jakého klamu bylo použito a, jaká náhrada (cena) byla za tu kterou skupinu (ten který druh) vypočtena. Otázky porotcům byly přizpůsobeny těmito podrobnějším údaji důvodů obžalovacího spisu, takže bylo ohledně zločinu podvodu dáno celkem 30, to jest ohledně každého z obou obžalovaných po 15 hlavních otázkách.